

Zápis z pracovní skupiny k SZP – aktivní zemědělec 1. 4. 2022, 10:00 on-line

Pracovní skupina se vzhledem k epidemiologickým opatřením uskutečnila formou on-line jednání na platformě MS Teams a připojilo se na ni cca 80 účastníků. Jednání vedl Pavel Sekáč, náměstek ministra pro řízení Sekce pro fondy EU a Kateřina Bělinová, ředitelka odboru přímých plateb.

Tématem pracovní skupiny bylo nastavení definice aktivního zemědělce:

- Legislativní rámec
- Aktuální situace
- Vícekriteriální posouzení zemědělských aktivit

Úvodem byla k tématu aktivního zemědělce okomentována ze strany Kateřiny Bělinové promítaná prezentace, po níž následovala diskuse účastníků PS.

Písemný záznam diskuse je pro přehlednost zestručněn, v případě potřeby je k dispozici audio-vizuální záznam z jednání, který byl účastníkům distribuován společně s prezentací z jednání PS.

DISKUZE

Leoš Říha (AK)

- Dlouhodobě se snaží o efektivní nastavení aktivního zemědělce, který bude odpovídat podmínkám ČR, a je nutno zohlednit i aktuální situaci
- Definice je zásadní, ale musí být efektivně nastavena a musí být adresná
- Měla by zabránit spekulativnímu zneužívání dotací
- Návrh MZe v zásadě vítají
- Malí zemědělci do 5 tis. EUR – toto kritérium v podmínkách CZ nevnímají jako efektivní i s ohledem na vysokou míru redistribuce – měly by platit stejné podmínky pro všechny
- Začínající zemědělci – je třeba se zaměřit na přesnější definici „bez historie“
- Druhý krok definice – vítají; předpokládají, že VCS zahrnují také bílkovinné plodiny, není jasné, jak jsou řešeni ekologičtí zemědělci
- Třetí krok definice – riziko diverzifikace či tvorby dalších IČO – z tohoto důvodu tak není kritérium příliš efektivní; efektivnější je doplňkové kritérium podílu zemědělských dotací, jako vhodné považují nastavení na hektar
- Doplnili by čtvrtý krok – prokázat, že jsou subjekty výzkumnými ústavu se zemědělským zaměřením, šlechtitelskými a semenářskými organizacemi, školskými zařízeními apod.

Jiří Diviš (OAK Trutnov)

- Druhý krok – 10 % celkové výměry vázaných na VCS – rozpor, co se týče horských a podhorských oblastí, kde se hospodaří na TTP – 10 % by mělo být vztaženo pouze na ornou půdu, a ne na všechny TTP, ten samý přístup by měl být i v případě integrované produkce (ne na celkovou výměru, ale na ornou půdu vyjma TTP)
- Třetí krok – není zřejmé, které ostatní příjmy by se (ne)zahrnovaly do zemědělské činnosti – mohlo by být sladěno s celkovými příjmy danými pro posuzování na PGRLF

Jan Ulrich (ZS)

- Jde o složitý institut; dalo by se vyřešit definováním podmínek podmíněnosti, ale chápe danou povinnost
- Je třeba sledovat vývoj diskusí v ostatních ČS – pokud někde bude stačit registr, měl by být obdobný přístup i v ČR
- V zásadě je ale návrh MZe přijatelný – je třeba co nejméně administrativy – jako nejjednodušší se jeví doplnění kolonky v daňovém přiznání – je ale třeba jasně definovat, které příjmy budou způsobilé jako zemědělské (zahrnují také BPS, agroturistiku, volnočasové aktivity apod.?)

- V případě VCS – zahrnuje 10 % výměry také bílkovinné plodiny?
- Podpora školních statků
- V případě EZ jde o kompenzační platbu – jde o jiný princip – jaký bude přístup v těchto případech?

Jiří Horák (SKFČR)

- Podpora školních statků
- Opomenuta účelová zařízení univerzit se zemědělským zaměřením, které mají půdní držbu – třeba dořešit

Jan Štefl (ASZ)

- Aktivní zemědělec nemůže být spojován s produkcí
- Je třeba co nejjednodušší přístup
- Vítají, že do 5 tis. EUR by bylo automatické označení jako aktivní zemědělec
- Navrhují přidat kategorii mikropodniků (1–10 zaměstnanců) – min 1 ha a min 1 VDJ – automatické uznání; nad 10 zaměstnanců prokazování příjmů ze zemědělské činnosti, včetně dotací – zahrnutí do daňového přiznání by bylo nejjednodušší; pokud se toto nepovede – tak je třeba jít cestou čestného prohlášení; zásadní nesouhlas s auditními zprávami, nesouhlas s posuzováním podílu dotací a zemědělských příjmů

Kateřina Urbánková (PRO-BIO)

- Vítá krok jedna – přes MF v daňovém přiznání
- Krok dva – upozornění k EZ – souhlas se ZS (jde o činnosti, kterými se bude prokazovat aktivní zemědělec – až pokročí diskuse s EK, je třeba svolat PS)
- Podpora automatického uznání do 5 tis. EUR
- Zatížení VDJ – dopracovat i možnost mobilního kurníku apod.
- Nesouhlas s auditními zprávami – pro zemědělce výrazná administrativní i finanční zátěž – je třeba hledat jiné řešení

Jaroslav Vaňous (ZS)

- Návrh se zahrnutím vykazování produkce je oprávněný – pouhé vlastnictví půdy by nemělo zakládat nárok na dotace
- Je zásadní, jaké činnosti budou považovány za zemědělskou aktivitu (třeba jednoznačně vymezit)
- Limit 5 tis. EUR s určitou volností a automatickým uznáním aktivity je zbytečně vysoký

Bohumil Belada (AK)

- Podpora vyjádření pana Říhy
- Vítají navržený druhý krok ze strany MZe – je dobře zacílený a jeví se administrativně nenáročně (odpovídá parametrům zelené nafty, což už zemědělci umí)
- Třetí krok – pochybnosti k posuzování podílu zemědělských příjmů – obavy z dopadu na podniky, které diverzifikovaly své činnosti – preference cesty identifikace dotací (návrh SK – zemědělské příjmy musí dosahovat alespoň 50% dotací z I. pilíře – to se jeví přijatelně, otázkou je stanovisko EK)

Pavel Sekáč (MZe)

- namísto negativního seznamu preferuje spíše specifikaci toho, co je za zemědělskou činnost považováno, identifikaci žádoucí diverzifikace zemědělských aktivit apod., snaha maximálně využít data z registrů
- je nutné zohlednit také aktuální krizovou situaci
- cílem je jednoduchý administrativní přístup – je ale třeba před veřejností obhájit, kdo a na co dostává prostředky z veřejných zdrojů; navíc EK indikovala, že bude třeba obhájit efektivitu poskytování přímých plateb ve vztahu k výměře 1 ha
- otázka státem vynaložených nákladů – kolonka v daňovém přiznání (otázka statistiků), v případě řešení prostřednictvím nových registrů to již bude částka o poznání vyšší (cílem využití stávajících registrů)
- V žádném případě nechceme trestat diverzifikaci, spíše naopak

- AEKO – není podmínka aktivního zemědělce – toto je asi náповěda k cílení a účelu jednotlivých opatření

Jan Štefl (ASZ)

- chtějí, aby ubylo administrativní zátěže (najít jednoduché řešení aktivního zemědělce)
- aktivní zemědělec nesouvisí s (ne)vlastnictvím půdy, ale se zemědělskou činností
- základem SZP je to, že dotace mají směřovat na životaschopnost těch, kteří produkují potraviny anebo udržují krajinu – definice by měla být maximálně obecná

Milan Boleslav (SMO)

- návrh MZe je vyvážený
- nejlepším řešením by byla doložka zemědělských příjmů v rámci daňového přiznání
- je třeba si uvědomit, že jde o návrh, který bude řešit aktivního zemědělce na pět let dopředu – je tak třeba mít nadčasovou definici

Josef Stehlík (ASZ)

- podklad MZe je dobrým základem pro diskusi – snaží se vycházet z již existujících přístupů
- hlavní prioritou by mělo být využívání registrů – ideálně automaticky
- hranice 5 tis. EUR pro automatické uznání – podpora
- automatické uznání pro začínající zemědělce – podpora
- 30% hranice v třetím kroku – bude záležet na tom, jaké aktivity a činnosti budou do zemědělské aktivity započítávány
- podpora kolonky v daňovém přiznání, otázkou je ochota MF

David Brož (SMA)

- Návrh MZe vnímají pozitivně – kompromisní řešení
- Hranice 5 tis. EUR pro automatické uznání – podpora
- Co bude zahrnuto do zemědělského příjmu / aktivity?
- Uvítali by do zemědělského příjmu zahrnutí investičních dotací z PGRLF

Václav Hlaváček (RAK Jihomoravského kraje)

- Podpora návrhu MZe – vyvážený přístup
- Je třeba se zamyslet nad tím, co je zemědělství a potravinářství a co je údržba krajiny – dle jeho názoru údržba krajiny není zemědělství – jde o službu

Milan Boleslav (SMO)

- Údržba krajiny je až na výjimky vždy spojena s nějakou produkcí
- Údržbu je třeba nahradit pojmem *kultivace krajiny*
- Postupy mají daleko širší environmentální přesah

Bohumil Belada (AK)

- Zemědělské příjmy – je zvažováno započítávání dotací?
- Otázka navýšení minimální výměry, když se EK ptá, zda je 1 ha k uživení dostatečný

Jan Štefl (ASZ)

- Rovina produkční i údržba krajiny mají v rámci definice své místo
- Již dříve shoda, že méně produkční oblasti půjdou cestou nižší intenzity (např. LFA oblasti) – cílem bylo, aby co nejvíce zemědělců v méně úrodných oblastech zatravnili (teď mají tyto subjekty daleko menší manévrovací prostor) – pro krajinu přináší jiné benefity a pokud by bylo třeba, tak tady pak bude potenciál pro navýšení produkce

Jan Ulrich (ZS)

- Souhlas s tím, že údržba krajiny má svou roli a místo – toto je parketa pro AEKO (aktivní zemědělec má daleko širší záběr)
- Vnímá horizontální souhlas s návrhem MZe – co rezonuje je limit 5 tis. EUR či výměra 1 ha

- 5 tis. EUR je jen administrativní číslo, neřeší připomínkovanou situaci, kdy vlastník vystupuje v roli žadatele, ale reálně nehospondaří
- Administrativní náročnost – zvážit změnu podmínek způsobilosti ve vztahu k minimální výměře (nyní v ČR 1 ha)

Kateřina Bělinová (MZe)

- Struktura zemědělských příjmů / kritérium 30% hranice – pokud by došlo k doplnění daňového přiznání, definice zemědělských příjmů bude vznikat v úzké spolupráci s MF (zohlednění struktury zákona o daních z příjmů); pokud bychom to řešili pouze na úrovni MZe, byla by maximálně využita struktura zemědělských příjmů stanovená v r. 2014/2015 v kontextu aktivního zemědělce – kopírování zemědělských příjmů podle definice zemědělské činnosti (z evropské legislativy i zákona o zemědělství); jsme připraveni zohlednit i činnosti, které ze zákona nejsou ve výčtu zemědělských činností, ale jsou se zemědělskou aktivitou spojené (bioplynové stanice, agroturistika, rekreační aktivity spojené s chovem koní apod.); pokud by šlo o variantu MZe – příjmy ze zemědělských dotací by se započítávaly, v případě doplnění do daňového přiznání by bylo třeba přizpůsobit se výsledkům diskuse s MF
- Bílkovinné plodiny – 10 % plochy v rámci VCS – je s nimi počítáno
- EZ – (ne)započítávání do nad rámecových aktivit – zatím není v návrhu zakomponováno v kontextu komplikované diskuse na předchozí PS (viz nápočty v příloze zápisu)
- 10 % u VCS a integrované produkce vztahovat k orné půdě – celková výměra je uvedena záměrně – jsou připraveny statistiky (viz příloha)
- Zakomponování školních statků, výzkumných institucí apod. – ideální by bylo zahrnutí v rámci druhého kroku, který byl představen (ještě bude řešeno)
- Automatické zohlednění mikropodniků – není provazba na výměru, definuje se přes počet zaměstnanců a obrát včetně propojených podniků, naopak limit 5 tis. EUR je s výměrou úzce propojen; musela by být sledována propojenost žadatelů, kteří by se prohlásili za mikropodnik (velká administrativní zátěž)
- Rozpracování intenzity chovu zvířat o další kategorie – dodržíme princip přebírání max. množství údajů z předchozích žádostí či zemědělských registrů, ověříme možnosti
- Auditní zprávy – jedná se o krok, který je navržen jako nouzový; pokud kolonka zemědělských příjmů v daňovém přiznání nebude, není možné se spolehnout jen na čestné prohlášení (musí být nastaven kontrolní mechanismus vykázání příjmů ze zemědělství)

Pavel Sekáč (MZe)

- Ve spolupráci s NM Jílkem bude řešena otázka EZ a prokazování příjmů v této oblasti

Závěr:

- Členům PS bude zaslána prezentace, zvukový záznam a zápis vč. reakce na vznesené podněty
- Proběhne další jednání PS k SZP k technickým prvkům nastavení jednotlivých intervencí – přesný termín bude sdělen elektronickou cestou
- Jakmile bude zaslána oficiální reakce / připomínky od EK, budou s NNO projednány